

Gátu ríma

Hoyrið tit í hesi høll,
innan ein av teim,
hvussu árla legði hann brots,
farin í annan heim.

*Treðum lættliga dansin!
Dagurin skín so fagurliga,
komið er hægst á summarið.*

1. Gestur villur frá høllini gongur,
blindur er hann og fáur,
møtir hann einum gomlum manni,
allur í hárum gráur.

2. Møtir hann einum gomlum manni,
allur í hárum gráur:
Hví ert tú, Gestur blindi, villur,
hví ert tú so fáur?

3. Tað er ei so undarligt,
at eg eri tungur til máls:
illa volda gátur mær,
í morgin missi eg háls.

4. Tað er ei so undarligt,
at eg eri tungur og stríður:
illa volda gátur mær,
í morgin missi eg lív.

5. Hvussu mikið reyðargull
vilt tú geva mær,
eg gangi inn fyri Heiðrik kong
og gátur kenni har.

6. Tólv merkur í reyðargulli,
tað skal verða títt,
gongur tú inn fyri Heiðrik kong
og loysir høvur mítt.

7. Gakk tú tær í grasgarð
og ráð fyri tínum bú:
eg gangi inn fyri Heiðrik kong
og gátur kenni nú.

8. Tríati eru gáturnar,
git mær ein' av teim:
Hvussu eitur sá reyða trumma,
ið slær yvir allan heim?

9. Vita man eg gátuna,
eg giti ta fyrstu av teim:
Toran eitur sá reyða trumma,
ið slær yvir allan heim.

10. Hoyr tú Heiðrik, kongur mín,
hvar veits tú teir grannar:
ganga báðir um einar dyr,
og hvørgin kennir annan?

11. Hugur mín og hugur tín,
teir eru eingir grannar,
ganga báðir um einar dyr,
og hvørgin kennir annan.

12. Hoyr tú Heiðrik, kongur mín,
hvar veitst tú teir brøður:
liggja úti á útskerum
og hava ei faðir og møður?

13. Eystfall og vestfall
mega væl kallast brøður,
liggja úti á útskerum,
og hava ei faðir og møður.

14. Hoyr tú Heiðrik, kongur mín,
hvat man tað nú vera:
bleytt sum dún og hvítt sum fonn
og hart sum hornið harða?

15. Hoyr(i) tú tað, Gestur blindi,
eg gátuna kenna mann:
sjógvurin er bæði bleytur og harður,
hvítt stendur brim á land.

16. Hoyr tú Heiðrik, kongur mín,
hvar veksur sá viður,
rótin horvir til himmals upp,
og skarðið horvir niður?

17. Glerpípan í homrum uppi
hon er eingin viður,
rótin horvir til himmals upp,
og skarðið horvir niður.

18. Hoyr tú Heiðrik, kongur mín,
hvar veitst tú teir skógvir,
høgdir verða á hvørji helgu,
tó er viður nógvur?

19. Skeggið er á hvønsmans høku,
tað er eingin skógvur,
rakað verður á hvørji helgu,
tó er viður nógvur.

20. Hoyr tú Heiðrik, kongur mín,
hvar veitst tú teir brøður,
vaksa upp í eini høll,
hava ei faðir og møður?

21. Torvkongul og brennistein
teir eru einir brøður,
vaksa upp í eini høll
og hava ei faðir og møður.

22. Súgvín gongur til sína skemmu,
glymur á grønari grund,
galtar grynta, grísar stynja,
hvør av sínum munn.

23. Vita man eg gátuna,
eg sigi tað allvæl satt:
hamari er í hvørji smiðju,
hann fellur rætt og slætt.

24. Vita man eg gátuna,
er mær ei á tí hól:
Óðin ríður sínum hesti
bæði á land og sjó.

25. Vita man eg gátuna,
eg fari ei við tí hátt:
Óðin ríður sínum hesti
bæði um dag og nátt.

26. Óðin gjørdist villini fuglur,
fleyg sær út úr høll,
brendist inni Heiðrik kongur
og har til hirðin øll.

27. Óðin gjørdist villini fuglur,
fleyg sær út í hav,
brendi inni Heiðrik kong
og alt tað lið, har var.

Gáturímu hevur Schrøter skrivað niður í Suðuroy, og Hammershaimb gav út í Færøiske Kvæder II 1855, eini tí fyrstu kvæðabók, sum gjørdist nakað kend millum manna. Kvæðið finst bara í brotum, og Hammershaimb royndi at finna meir av kvæðnum, men fann einki. Tað er elsta uppskrift í Føroyum av gátum. Fyrsta ørindi her er úr Funningi, men annars er kvæðið, sum Josva Rasmussen kvað tað í Eysturoyar dansifelag og við tí niðurlag, sum Josva brúkti. Mortan Nolsøe hevur skrivað um Gáturímu í Mondli 1981 nr.1. jd.